ЮБИЛЕЙ ЭСТАФЕТАМИЗ

БУ РАЙОНДА 41 КОРХОНА БОР. САМОЛЕТСОЗЛИК, «ТАШСЕЛЬМАШ», «ТАШАВТОМАШ», «ТАШКЕНТКАБЕЛЬ», «УЗБЕКХЛОПКОМАШ» КАБИ КОРХОНАЛАР РЕСПУБЛИКАДАГИ ЙИРИК КОРХОНАЛАРДИР. КУЙБИШЕВ РАЙОНИ ЙИРИК ИЛМИЙ МАРКАЗ БУЛИБ, БУ ЕРДА ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИ, 23 ТА ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ, ШУНИНГДЕК МЕДИЦИНА ИНСТИТУТИ, ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИГИНИ ИРРИГАЦИЯЛАШ ВА МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ИНЖЕНЕРЛАРИ ИНСТИТУТИ ЖОЙЛАШГАН.

КОРХОНАЛАР, МУАССАСАЛАР, УҚУВ ЮРТЛАРИ, ОЛИМЛАР КОЛЛЕКТИВЛАРИ УЛУҒ ОКТЯБРНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛМОҚДАЛАР. БУГУН БИЗ ЮБИЛЕЙ ЭСТАФЕТАСИНИ ПОЙТАХТНИНГ КУЙБИШЕВ РАЙОНИГА ТОПШИРАМИЗ.

ЎЗ МАЗМУНИГА КЎРА ПРОЛЕТАР РЕВОЛЮЦИЯСИ БЎЛГАН ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ АЙНИ ВАҚТДА ЧУҚУР ХАЛҚ РЕВОЛЮЦИЯСИ ҲАМ ЭДИ. ИШЧИЛАР СИНФИНИНГ ДЕҲҚОНЛАР БИЛАН ИТТИФОҚИ, БАРЧА МИЛЛАТЛАР МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ ЗОЛИМЛАРГА ҚАРШИ БИРГАЛИКДАГИ КУРАШИ ВА ҚАРДОШЛАРЧА ҲАМКОРЛИГИ ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИНИНГ ХАЛҚЧИЛЛИК ХАРАКТЕРИНИНГ ЭНГ МУҲИМ, ЭНГ АСОСИЙ ИФОДАСИДИР.

(КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ «УЛУҒ ОКТЯБРЬ СОЦИАЛИСТИК РЕВОЛЮЦИЯСИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» ТЕЗИСЛАРИДАН).

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

23 ОКТЯБРЬ 1967 й. 2-йил чиқиши. ДУШАНБА № 249 (404) БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Тошкентда В. В. Куйбишевга ўрнатилган ҳайкал.

КАТТА ЎЗГАРИШЛАР ЙЎЛИДАН

И. ТУРСУМЕТОВ,
КУЙБИШЕВ РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ БИРИНЧИ СЕКРЕТАРИ

Совет ҳокимияти йилларида районимиз беқиёс даражада ўзгариб кетди, янги уй-жой кварталлари барпо этилди, обод кўчалар, уйлар тикланди. Ҳозир районда 250 мингдан ортиқ аҳоли яшайди. **300 ҲАР ХИЛ ТАШКИЛОТ, ШУ ЖУМЛАДАН 41 САНОАТ КОРХОНАСИДА 100 МИНГДАН ОРТИҚ МЕҲНАТКАШ ИШЛАМОҚДА. АГАР 1940 ЙИЛДА РАЙОНДА ЯЛПИ МАҲСУЛОТ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ АТИГИ 16 МИЛЛИОН СЎМЛИКНИ ТАШКИЛ ҚИЛГАН БУЛСА, ҲОЗИР 377 МИЛЛИОН СЎМГА ЕТАДИ.** Корхоналар хилма-хил маҳсулотлар, шу жумладан пахта териш машиналари, экскаваторлар, турли кабеллар, пахта тозалаш ускуналари ва машиналари, лак-бўёқ маҳсулотлари, газ плиталари, холодильниклар, металл конструкциялари, граммпластинкалар ишлаб чиқармоқда.

Район самолётсозлик, «Ташсельмаш», «Ташкенткабель», экскаватор, «Ташавтомаш», «Узбекхлопкомаш», лак-бўёқ каби йирик заводлар билан фахрланади.

Ана шу заводлар майда кустарь устахоналардан фан ва техниканинг сўнгги ютуқлари асосидаги қудратли индустриал корхоналарга айланди.

«Ташкенткабель» заводи ўз фаолиятини «Заготзерно», омборлари биносида бошлаган. Ҳозир эса мамлакатнинг бу йирик корхонаси кўркам, кенг, ёруғ цехларга, янги ускуналар, замонавий техникага эга.

Район саноат корхоналарида кўплаб янги хил маҳсулотлар ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Заводларимизнинг тамғаси босилган маҳсулотлар СССРдагина эмас, балки Чехословакияда, Польшада, Руминияда, Венгрияда, Болгарияда, КХДР, ВДР ва бошқа кўпгина давлатларда ҳам маълум ва машҳур.

«Ташсельмаш» заводининг пахта териш машиналари халқаро бозорда рақобатчига йўлиқмаяпти. Чуқур пармалаш трос-кабеллари Америкадаги машҳур «Хали-Буртон» ва Италиядаги «Нирелей» фирмалари маҳсулотларидан устунлик қилмоқда.

Бундай муваффақиятларга саноат корхоналари партия ташкилотларининг коллективларда кишиларни ўз ишидан фахрланиш руҳида, меҳнатга янги социалистик муносабатлар руҳида тарбиялаши натижасида эришилмоқда. Бизнинг кишиларимиз учун меҳнат аллақачоноқ шон-шараф, шавкат ва қаҳрамонлик ишига айланган.

«Ташсельмаш» заводининг мастери Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мустақим Юсупов, шу корхонанинг созловчиси Наталья Удалова, «Ташкенткабель» заводининг смена мастери Ж. Розиқов ва бошқа меҳнаткашларнинг номи бутун шаҳар ва районимизда маълум.

Райондаги бир қатор корхоналарда ишчиларнинг ажойиб сулолалари меҳнат қилмоқда. Токарь А. П. Володин экскаватор заводида 30 йилдан буён ишлаб келмоқда. Унинг ўғиллари Александр ва Виктор шу заводда токарь, учинчи фарзанди Николай — слесарь, қизи Татьяна эса кран машинисти бўлиб ишлаяпти. 1-ремонт-механика заводида Тиртишевлар сулоласи ишлайди. Эр-хотин ва уларнинг ўғли шу корхонанинг заҳматкаш кишиларидан. Бу ерда оға-ини Качалинлар — Иван Павлович асбобсозлик цехининг бошлиғи, Юрий Павлович инженер-технолог ва Александр Павлович термист бўлиб меҳнат қилмоқда. Уларнинг отаси ҳурматли Павел Сергеевич бу заводда узоқ вақт меҳнат қилди, ҳозир эса пенсионер. Улар ва райондаги бошқа кўпгина кишилар учун Совет давлати олдидаги жамоат бурчини, меҳнатга ижодий муносабатда бўлиш, меҳнат интизомини сақлаш бурчини эъзозлаш хосдир.

Бизнинг районимиз йирик саноат марказигина бўлиб қолмасдан, илмий-тадқиқот ишлари, ўрта ва олий махсус ўқув юртлари маркази ҳамдир. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси президиуми, олий ўқув юртларидан бештаси, 4 техникум ва 23 илмий тадқиқот ташкилоти шу ерда жойлашган. Фақат кундузги бўлимларда 15 мингга яқин студент ўқимоқда. Олий ўқув юртларида 58 фан доктори, 713 фан кандидати, 3107 илмий ходим ишлаяпти. Ўрта ва Яқин Шарқдаги ҳеч қайси мамлакат илмий кадрлар жиҳатидан бизнинг районимизга тенглашолмайди. Районимиздаги студентлар сони 26 миллион аҳолиси бўлган Эрон мамлакатидагига баравар келади.

Мактабларимиз ҳам ривожланиб бормоқда. Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларида саноқли умумий таълим мактаблари бўлиб, улар ноқулай биноларга жойлашган эди. Ҳозир районда 40 мактаб бор. Улар янги типовой, ёруғ, қулай ва жиҳозланган кабинетлар, физкультура ва мажлислар заллари, ўқув-ишлаб чиқариш устахоналарига эга бўлган биноларда ишлаяпти. Буларнинг ҳаммаси ўқув-тарбия ишларини мактабларда намунали ташкил қилиш имконини бермоқда. Мактабларнинг моддий базасини мустаҳкамлаш, уларни замонавий ўқув қуроллари билан жиҳозлаш бир неча минг кишилик район халқ маорифи ходимлари коллективига ўқувчиларга билим бериш ва уларни тарбиялашни анча яхшилаш учун шароит яратяпти.

Биз мактабгача болалар муассасалари ишини яхшилашга ҳам алоҳида эътибор бермоқдамиз. Фақат юбилей йилининг ўзида 16 болалар боғчаси қуриб битказилади.

Партия ва ҳукуматимизнинг район меҳнаткашлари саломатлиги ва фаровонлиги учун доимий ғамхўрлиги натижасида соғлиқни сақлаш муассасалари тармоғи муттасил кенгаймоқда. Аҳолига яхши медицина хизмати кўрсатиш мақсадида яқин вақт ичида даволаш-профилактика муассасалари тармоғи кенгайтирилади.

Район партия ташкилоти ҳар бир оилани обод турар жой билан таъминлаш соҳасида катта иш олиб борди. **РАЙОНДА УЙ-ЖОЙ ҚУРИЛИШИ ҚУЛОЧ ЁЙМОҚДА. ЕТТИ ЙИЛЛИКДА УЙ-ЖОЙ ҚУРИЛИШИГА 20 МИЛЛИОН СЎМДАН КУПРОҚ МАБЛАҒ САРФЛАНДИ ВА 277 МИНГ КВАДРАТ МЕТР УЙ-ЖОЙ ФОЙДАЛАНИШГА ТОПШИРИЛДИ. ШУ ВАҚТ ИЧИДА 10 МИНГДАН ОРТИҚ ОИЛА ҲОВЛИ ТУЙЛАРИ УТКАЗДИ.** 1967-1968 йилларда ҳам қурилиш ишлари ҳажми анча кенгаяди. Москвалик қурувчиларнинг кучи билан районнинг марказий қисмида «Ц-1» ва «Ц-2» микрорайонлари барпо этилади. **БИНОКОРЛАР ШУ ЙИЛНИНГ ЎЗИДА АВВАЛГИ 20 ЙИЛ ИЧИДА ҚУРИЛГАНИГА БАРАВАР МИҚДАРДА УЙ-ЖОЙ ТИКЛАБ БЕРИШГА АҲД ҚИЛДИЛАР.**

Районнинг, ундаги саноат корхоналарининг, муассаса ва ўқув юртларининг ўсиши билан бирга район партия ташкилоти ҳам мустаҳкамланди. Район ташкил қилинган 1935 йилда 100 га яқин партия ташкилотида коммунистлар қарийб 2 минг киши бўлса, ҳозир район партия ташкилоти ҳисобида 300 бошланғич ташкилот бор, уларга 15 минг коммунист бириккан.

Коммунистларнинг жанговарлиги, уларнинг авангардлиги ҳамма жойда сезилиб турибди. Улар барча янгиликларнинг, илғорликларнинг байроқдорларидир. Район партия ташкилоти партия ва ҳукуматимиз қўйган вазифаларни бажармай қолган вақти бўлган эмас.

Район меҳнаткашлари мамлакатимиз ҳаётидаги энг катта байрам — Улуғ Октябрнинг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан мусобақа ташкил этиб, план ва мажбуриятларнинг муваффақиятли бажарилишига эришмоқда. Шу йилнинг 9 ойида саноат корхоналари планга қўшимча 6,2 миллион сўмлик маҳсулот тайёрлаб бердилар. Меҳнат унумдорлиги мажбуриятдагига қараганда 5,3 процент оширилди, маҳсулот таннархи 2 процент арзонлашди, машиналарнинг 28 янги хилини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Рационализаторлик ва ихтирочилик таклифларини жорий қилишнинг ўзидан 2 миллион сўмликдан ортиқ тежам олинди.

Куйбишев район меҳнаткашлари район партия ташкилоти раҳбарлигида янги беш йиллик режаларини муваффақиятли равишда амалга оширмоқдалар ва катта юксалишлар йўлидан дадил бораверадилар.

„УЛУҒ ОКТЯБРЬ ВА СССР ХАЛҚЛАРИНИНГ ЛЕНИНЧА ДЎСТЛИГИ"

Бугун эрталаб Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг мажлислар залида ана шу темага бағишланган илмий-назарий конференция очилди. Бу конференцияни Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Президиуми, республика Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институти ўтказмоқда.

Илмий-назарий конференциянинг очилишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов қисқача кириш нутқи сўзлади.

Республика Фанлар академиясининг вице-президенти И. М. Мўминов конференцияда «Улуғ Октябрь ва СССР халқларининг ленинча дўстлиги» деган темада доклад қилди.

Коференция қатнашчилари икки кун давомида бир қанча докладлар тинглайдилар. Жумладан, философия фанлари доктори, профессор М. С. Жунусов «Интернационализм ва миллий масала ҳозирги босқичда», СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси О. С. Содиқов «Халқлар дўстлиги ва Ўзбекистонда фаннинг тараққиёти», Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги республика Олий ва ўрта махсус таълим министри Т. А. Саримсоқов, «Халқлар дўстлиги ва Ўзбекистонда олий таълимнинг ривожланиши», Тожикистон ССР Фанлар академиясининг академиги А. М. Бохоуддинов «Урта Осиё республикаларининг ривожланишида рус ишчилар синфининг роли» деган темаларда докладлар қиладилар.

Конференция ишида олимлар ва пойтахт жамоатчилигининг вакиллари иштирок этмоқдалар.

Октябрь 50 йиллиги номли

Экскаватор заводида Совет ҳокимиятининг шонли юбилейи шарафига авж олдирилган мусобақаларга якун ясалди. Ўн илғор бригадага Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги номи берилди.

Мусобақа ғолиблари орасида В. М. Слинько, П. В. Гогов ва бошқалар бошлиқ комплекс бригадалар бор. Унвон бериш билан бир қаторда уларга доимий сақлаш учун хотира вимпеллари топширилди. Бу илғорларнинг ишлаб чиқариш кўрсатгичлари камида 120 процентни ташкил этган эди.

Ўзаро мусобақада токарь Раҳим Йўлдошев, йиғувчи слесарь Иван Пименович Мерзлов ва бошқа саккиз пешқадам ишчи ғолиб деб топилди. Уларнинг ҳаммасига ҳам юбилей хотира вимпеллари, қиммат баҳо совғалар топширилди.

●

Янги маркадаги машина

«Узбекхлопкомаш» заводи ОХП-3 маркали пахта тозалаш машиналарини жўната бошлади. Бу машиналар илгариги ЧХ-3 маркали машиналар ўрнига чиқарилмоқда. Янги машинанинг афзаллиги ишлаб чиқариш унумдорлиги ошганлиги ва маҳсулот сифати анча яхшиланганлигидадир.

Пахта тозалаш машиналарининг дастлабки 180 тадан иборат партияси Ўзбекистон, Қирғизистон, Туркманистоннинг пахтани қайта ишловчи заводларига жўнатилди. Йил охиригача жўнатилган машиналар сони 500 тага етади.

Шу билан бирга пахтани қопқанорсиз ташиш учун ТЛХ-18 транспортёрлари ҳам юборилмоқда. Шу йил бошидан буён пахтакор республикаларга за Белоруссиянинг канон заводларига бундай механизмлардан 1200 дан ортиқроғи жўнатилди.

Болгария ва Афғонистонга тола ажратгич ва момиқ ажратгич машиналар юборилмоқда.

●

Ҳаяжонли учрашув

Лак-бўёқ заводининг мажлислар залида бўлиб ўтган бу уч авлод учрашуви кишилар қалбида узоқ вақт сақланиб қолади. Бу ерда уюштирилган базмга қўлга қурол олиб Улуғ Октябрни мудофаа қилганлар, граждан ва Улуғ Ватан урушининг қатнашчилари, ишлаб чиқариш илғорлари ва ёшлар тўпландилар.

Граждан урушининг қатнашчиси Павел Максимович Агапов, иккинчи жаҳон урушининг жангчиси, ҳозир корхона цех бошлиғи Анатолий Васильевич Потапов, собиқ партизан Николай Васильевич Еськов унутилмас қаҳрамонона кунлар тўғрисидаги хотираларини гапириб бердилар.

Базм охирида ҳаваскор саҳна усталари катта концерт қўйиб беришди.

БАХТ

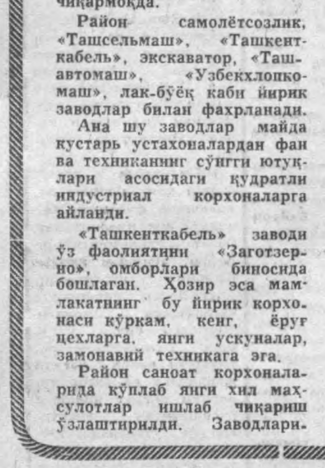

Ҳар бир кишининг ўз ҳаёт йўли бўлади. Одам бу йўлдан ўзига хос хислатлар билан боради. Мендан гоҳида: «Қандай қилиб яхши слесарь бўлганлигим»ни сўраб қолишади. Шунда мен: «Бунинг учун ўз касбингни севишинг, меҳнатингни қадрлашинг, унга меҳр қўйишинг керак» деб жавоб бераман.

Самолётсозлик заводига болалигимдаёқ келганман. 1941 йил эди Ватанимизда уруш борарди. Мен келган цехда ўз ишини пухта билган мутахассис рус йигитлари меҳнат қилишарди. Улардан кўпчилиги менинг тенгдошларим бўлиб, тезда иноқлашиб кетдим. Шулардан бири — Иван Сидоркин менга устоз бўлиб қолди. Менинг уйим унинг уйи бўлди.

Мен қандай қилиб бўлса ҳам тезроқ касб ўрганиб олишга ошиқардим, мустақил ишлаш орзум эди.

— Менга қачон разряд беришади?— Сидоркиндан сўрардим. Иван онам эшитиши учун атайлаб: «Яна бир ҳафта қолди!» дерди.

Бир ҳафта ўтарди за ҳамма нарса яна бошқатдан бошланарди: ўқиш, ўрганиш давом этарди. «Икром, болғани тўғри ушла, мўлжаллаб ур. Қўлингни шунга ўргат,— у менинг елкамга уриб қўйиб давом этарди. — Москва ҳам бирдан қурилмаган-ку...»

Бир куни овқат вақтида ҳузуримга мастер келиб, бундай деди:

— Эртага разрядга имтиҳон топширасан.

Менга учинчи разряд беришди. Слесарь бўлдим. Тўғрисини айтсам, бу янги қийинчиликларнинг бошланиши эди.

Икки йилдан кейин мен бешинчи разрядли ишчи бўлдим. Яна ярим йил ўтгач мастер қилиб тайинлашди.

Эҳтимол ҳозир ҳам мана шу вазифада ишлаб юрган бўлардим, янги хил маҳсулот ишлаб чиқаришни ўзлаштириш зарур бўлиб қолди. Бунинг учун малакали слесарлар етишмасди. «Ўйлаб кўраман, бошлиққа тўғрисини айтаман-қўяман: яна слесарь бўлиб ишлашга қайтаман».

Бу аҳдим қондирилди. Эндиликда шогирдларим анчагина. Улардан ўз ишининг устаси бўлиб етишганлар ҳам оз эмас. Масалан, Т. Зайнуддинов ҳозир мастер бўлиб ишламоқда. В. Богданов ҳам мастер. В. Маренков — энг яхши слесарь.

Катта байрам яқинлашиб келяпти. Совет ҳокимияти ўрнатилган кунга бир ўзбек фарзанди сифатида муносиб совға тайёрлаш ҳаракатидаман.

Босиб ўтган йўлимга назар ташлаб, ўз ёшлигимни эслайман. Бор овозим билан ишчилик, совет ишчиси бўлиш кишига қутлуғ бахт. Биз ўз меҳнатимиз билан ёрқин эртамизни бунёд этмоқдамиз, дегим келади.

И. АКМАЛОВ,
Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати.

Плакат ва транспарантлар ҳикоя қилади

Улуғ Октябрнинг қутлуғ 50 йиллиги байрами кунида Ўзбекистон пойтахтининг Куйбишев район меҳнаткашлари колонналарда саф тортиб, намойишга чиқадилар. Кишиларнинг қўлларида «Беш йиллик — амалда» деган плакатларни кўрасиз. Корхоналарнинг ишчилари, илмий-тадқиқот институтларининг ходимлари, республика Фанлар академияси, қурилиш ташкилотлари ва бошқа муассасаларнинг коллективлари беш йиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажарганликлари тўғрисидаги шиорларни кўтариб борадилар.

Катта Ўроқ ва Болға макетида ишчилар ва колхозчи деҳқонларнинг бузилмас дўстлиги ифодаланган бўлади. Ишчилар, инженерлар, техниклар ва райондаги бошқа саноат корхоналарининг коллективлари ана шу дўстликнинг моддий-техника базасини вужудга келтирмоқдалар. Улар қишлоқ хўжалиги учун кўплаб машиналар, экскаваторлар. пахтани қоп-қанорсиз ташиш учун прицеплар тайёрлаб бермоқдалар.

Бошқа колонналар: «Коммунизм — Совет ҳокимияти ва бутун мамлакатни электрлаштиришдир», «Ҳамма нарса инсон учун», «Ўзбекистон Фанлар академияси Совет ҳокимияти йилларида», «Тинчлик ва дўстлик учун» каби шиорларни кўтариб борадилар.

Меҳнаткашлар байроқлар, ранг-баранг макетлар, Маркс, Энгельс, Ленин, КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзоларининг портретларини, ишлаб чиқаришдаги ютуқлардан ҳикоя қилувчи транспарантларни В. И. Лениннинг барельефи нақшланган 6 метрлик қизил байроқни кўтариб ўтадилар.

Оркестр байрам куйларини чалади. Баянист, аккордеончиларнинг шўх куйларига ҳаваскорлар жўр бўлиб ашула айтадилар, рақсга тушадилар.

ВОҚЕАЛАР ФАКТЛАР

ЯНГИ ЦЕХЛАР

Кейинги йилларда районда ишлаб турган кўпгина корхоналарнинг қувватини янада ошириш мақсадида тубдан реконструкция қилинди ва кенгайтирилди. Янги цехлар барпо этилди. Жумладан «Ташсельмаш»да пресс-тайёрлов, «Ташкенткабель»да куч ва контроль кабеллар, сим ўраш, алоқа кабеллари цехлари, лак-бўёқ заводида цинкали бўёқлар, қуруқ пигментларни майдалаш, экскаватор заводида металл конструкциялар, асбобсозлик, аниқ қуйиш цехлари ишлаб турибди.

ХАЛҚ ФАРОВОНЛИГИ УЧУН

Район меҳнаткашларининг фаровонлиги йил сайин ошиб бормоқда. Буни бюджетнинг сарфлар қисмидан ҳам билиш мумкин. Агар 1930 йилда маориф, соғлиқни сақлаш, коммунал ва турар жой хўжалиги учун 2 миллион 445 минг сўм сарфланган бўлса, 1967 йилда 12 миллион 773 минг сўм сарфланди. 1966 йилда бундан 15 йил илгаригига қараганда маориф учун олти баравар кўп, соғлиқни сақлашга етти баравар, капитал ремонт учун ўн саккиз баравар кўп маблағ сарфланди.

Меҳнаткашларни нафақа билан таъминлаш учун ҳам маблағлар сарфлаш анча оширилди.

1956 йилда кексаларга, меҳнат ва уруш инвалидларига саккиз миллион икки юз эллик беш минг сўм ажратилган бўлса, 1956 йилда 24 миллион 122 минг сўм ажратилди.

Ҳаёт фаровон бўлиб, турмуш шароитимиз кун сайин ошиб бормоқда. Меҳнаткашларнинг хонадонларига газ кириб бормоқда. Ҳозир райондаги 8 минг ҳовлида газ плиталари мавжуд.

Район тинмай кенгайиб бормоқда. Унинг майдони 1935 йилдагига нисбатан тўрт баравар кўпайиб, ҳозир деярли 3 минг гектар майдонни эгаллаб турибди. Район аҳолиси 1939 йилдан буён 119 минг кишидан 250 минг кишига етди. Етти йиллик давомидагина районда 277 минг квадрат метр турар жой қурилди. Капитал қурилиш тез суръатлар билан бормоқда. Янги беш йилликда турар жой фонди 770 минг квадрат метр кўпаяди.

ОБЪЕКТИВДА МЕҲНАТ, ФАРОҒАТ

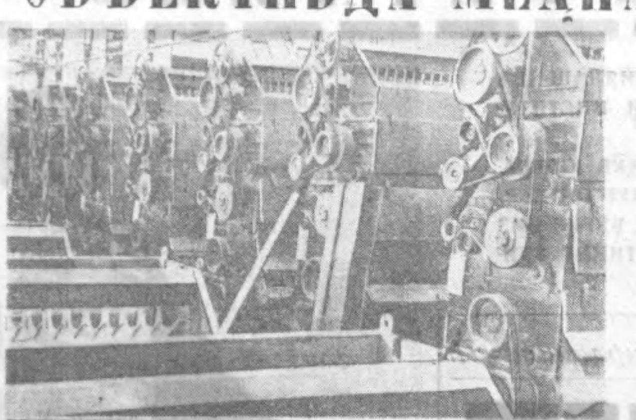

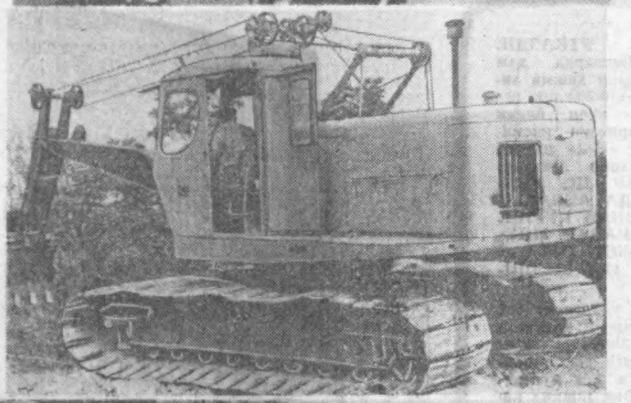

«Узбекхлопкомаш» заводи 1947 йилда таъминот базалари ва кичкинагина ёғочни қайта ишлаш заводи ўрнида ташкил топган. Аввалига бу корхонада атиги 200 га яқин киши ишларди. Ўша йили завод фақат 50 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарган.

Дастлабки йилларда завод пойафзал ва кўн саноати учун технология асбоб-ускуналари ишлаб чиқаришга мослаштирилди.

Корхонага бундан ўн йил муқаддам, яна бир корхона — электротехника заводи бирлаштирилди. Ана шундан бошлаб, корхона «Узбекхлопкомаш» деб атала бошлади.

Завод тўла реконструкция қилинди. Эски ва пастқам бинолар ўрнида замонавий цехлар қад кўтарди.

Янги беш йилликда технология асбоб-ускуналари ишлаб чиқариш деярли икки баравар кўпаяди. 8 хил янги комдаги машиналар ўрнатилади.

Фото мухбиримиз М. Нуриддинов келтирган бу суратларда [биринчи ва иккинчи фото] сиз пахта заводлари учун тайёрланган янги машиналарни ва ишлаб чиқариш илғорларидан йиғувчи-слесарь Н. Тоштоновни кўриб турибсиз. У цех комитетининг аъзоси бўлиб смена нормасини ҳамиша ошириб бажаради.

Бу суратда эса, Экскаватор заводида тайёрланаётган машинадан анча енгил бўлган янги конструкциядаги экскаватор акс эттирилган. Бу машина ташқи кўриниш жиҳатдан ҳам, узоқ хизмат қилиши жиҳатидан ҳам талабга тўла жавоб беради.

Мана бу суратда мамлакатнинг пахтакор хўжаликларига юборилаётган пахтани қопқанорсиз ташийдиган прицепларни кўриб турибсиз.

«Ташавтомаш» заводи прицепларнинг навбатдаги партиясини жўнатиш учун тайёрламоқда.

Куйбишев районининг меҳнаткашлари сермазмун меҳнат қилиш билан биргаликда мазмунли ҳордиқ чиқарадилар. Фотомухбир ўрток Пуннинг мана бу суратида шаҳардаги энг сўлим боғлардан бири бўлган Тельман номли маданият ва истироҳат боғининг хиёбонларидан бири тасвирланган.

М. Нуриддинов ва Г. Пунь фотолари.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

ЗАВОД ХАЛҚ ТЕАТРИ

«Ташсельмаш» заводи халқ ҳаваскорлари театри Куйбишев район меҳнаткашлари ўртасида катта муваффақият қозонмоқда. Унинг репертуарида рус совет драматурглари ва классиклари асарларидан ташқари ўзбек драматургларининг пьесалари ҳам бор. К. Яшиннинг «Нурхон» ва И. Султоновнинг «Номаълум киши» пьесалари рус тилида тайёрланди ва кўрсатилди. Халқ театрига ҳаваскорлар республика фестивалининг лауреати унвони берилди.

Юксалиш

Корхонамиз тарихи дастлабки 200 километр узунликдаги кабель ишлаб чиқаришдан бошланган. 1942 йилнинг ўша даҳшатли кунларида М. Крючков, Т. Чурсин, А. Малишев, И. Лукахин, И. Буточников, В. Сперанский ва бошқа жуда кўплаб тажрибали ишчиларнинг қўллари билан очиқ ҳавода маҳсулот тайёрлаб чиқарилди. 200 километр узунликдаги маҳсулот охирги кабель бўлиб қолмаслиги учун заводни ривожлантириш истиқболлари ҳақида ўйлашга тўғри келди. Лойиҳалар тузиш, янги қувватларни ишга тушириш, янги технологияни жорий этиш зарур эди. Бунинг учун кадрлар зарур бўлиб қолди. 1943 йилда Тошкент электромеханика техникуми ташкил этилади. 10—11 соат станокда ишлаган кишилар тўппа-тўғри машғулотларга боравердилар. 1946 йили Л. Львова, Г. Артур, А. Поздеевалар диплом олди ва ишлаб чиқаришнинг масъулиятли участкаларига раҳбарлик қилабошладилар.

Йиллар ўтиши билан ишлаб чиқариш юксалди, ускуналар такомиллаштирилди, меҳнат унумдорлиги ортди, коллектив камолатга эришаверди. Ўтган 25 йил мобайнида завод кабель саноатининг йирик корхонасига айланди. Ҳозир унинг маҳсулоти мамлакатимизнинг турли бурчакларида ишлатилмоқда. Африка ва Шарқ мамлакатларига экспорт қилинмоқда. Бизнинг кабелларимиз Ҳиндистон ва ВДРга Эрон ва Бирлашган Араб Республикасига, КХДР ва Монголияга, Покистон ва Малига, Афғонистон ва Эронга жўнатилиб турибди.

Заводда ҳозир 31 миллат вакиллари ишлаяпти. Ишчилардан ва инженер-техник ходимлардан кўпчилигини малакали кадрлар ташкил этади. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Розиқов, резина ишлаб чиқариш бўйича мастер Т. Йўлдошев, директор ўринбосари Маҳкамова, Р. Расулова, Н. Умаров, А. Перимов ва бошқа жуда кўп кишилар ана шулар жумласидандир. Кабелчиларнинг фидокорона меҳнати ҳукумат томонидан муносиб тақдирланди. 1966 йили завод Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланди.

Н. ПАВЛИИ,
«Ташкенткабель» заводи партия бюросининг секретари.

Куйлар оламида

Бир вақтлар шу ерда, консерваториянинг катта залида мен ўз курсдошим Владимир Рецептернинг «Муҳаббат ва муниc кўзлар ҳақида» деган лирик шеърлар циклини ўқимоқчи бўлган эдим. Ўшанда зал одамлар билан тўлиб-тошган, шоир менинг бирон бир сатрни алмаштириб юборишимдан кўрқиб турар эди. Шунда Владимир Рецептер: «Қўйинг, шеърларимни ўзим ўқийман» деб қолди.

Ўшандан бери бу ерга тез-тез келаман. Назаримда бу зал яна ҳам катталашгандай, қадрдонроқ бўлиб қолгандай туюлади. Аввалги кунгирадор безаклар, оғир пардалар олиб ташланди. Зал қандайдир содда ва шинам бўлиб қолди.

Ҳозирги кунда фойе деворларига янги стендлар қоқилмоқда. Улар Ўзбекистон музика маданиятининг 50 йил мобайнида босиб ўтган йўлини ҳикоя қилади.

Тўғри, бу стендлар орасида Шаляпин, Шостакович ва Рихтер йўқ. Лекин Рудольф Керер, Насим Ҳошимов, Раъно Ҳидоятова, Розалинда Лаут, Сасон Беньяминов кабиларнинг номи бор.

Консерватория ўттиз йилдан бери мавжуд. Унинг энг кекса педагоглари — профессор Александр Семёнович Лисовский, (у консерваториянинг дастлабки директорларидан эди), Николай Михайлович Яблоновский, Александр Ефимович Морозов, Алексей Федорович Козловский, Григорий Александрович Мушель, Григорий Сергеевич Израэлян ва бошқалар ҳам камида ўттиз йиллик иш тажрибасига эга. Улар республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби деган шарафли номни олишган. Ўқув юртларида, филармонияларда, театрларда яхши музикачилар, дирижёрлар, хонандалар етишиб чиқиши учун улар хизмат қилмоқдалар.

Кундузги бўлимда 740 студент, сиртқида 414, тайёрлов курсида 80 киши билим олмоқда.

Узун йўлаклар бўйлаб бораркансиз музика оламига шўнғиб кетасиз. Гоҳ Бетховен, гоҳ Моцарт, гоҳ Чайковский куйлари янграйди. Бирон-бир эшикдан куй оҳанги чиқмаса, ҳайрон бўлиб қоласиз.

— Бу ерда студентларимиз фалсафа, тилдан билим олишмоқда,— деб тушунтиради Александр Сергеевич Лисовский ва ўқув залига бошлаб киради. Бу ерда ҳамма нарса куйини радио орқали тинглашга мослаштирилган. Истаган бир кабинетга телефон қилиб, хоҳлаган куйингизни сўрайсиз. Наушикни қулоғингизга тутсангиз, ўша ондаёқ сўраган куйингизни эшитасиз.

Ҳозирги кунда консерваториянинг катта ва кичик заллари профессорлар, студентлар ва аспирантлар билан тўлган. Улар юбилей концертларига тайёрланмоқдалар. 30 октябрдан бошлаб, тингловчилар ўртасида байрам концертлари бошланади. Консерваториянинг ёш истеъдод эгалари пианистка Офелия Юсупова, (яқинда у Монреалда муваффақият қозонган эди), Дилором Жаҳонгирова, скрипкачи Марлис Юнусхонов, вокалчи М. Ҳамидова, пианистка Г. Ғуломова ва Саида Йўлдошева, скрипкачи Муҳаббат Парпиева, созандалар Г. С. Израэлян, Н. М. Яблоновский ва бошқалар ҳам тинмай машқ қилишяпти.

Хор, симфоник оркестр ва халқ чолғу асбоблари оркестри совет ва чет эл композиторларининг асарларини тайёрламоқдалар.

Тез орада ранго-ранг афишалар деворларни яшнатиб юборади. Музика шинавандалари консерваториянинг катта залида ўзлари севган куйларни тинглайдилар.

Консерватория студентлари республиканинг Фарғона, Андижон каби областларига бригадалар билан сафарга чиқадилар. 14 ноябрда эса халқ симфоник оркестри, вокалчилар, пианистлар, Тошкент консерваториясининг профессорлари интервидение орқали ўз санъатларини чет элга намойиш қиладилар.

Куйбишев районининг энг кекса музика муассасаларидан бири бўлган бу консерваторияда бир вақтлар бор-йўғи 100 студент ўқир эди. Ҳозир бу ерда таълим олаётган талабалар сони минг кишидан ошиб кетган бўлиб, консерватория бундан 30 йил илгаригидек ҳали ҳам музика ихлосмандларини хушнуд этиб келмоқда.

Н. ПАНЯКШИНА.

ЯНГИ БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ (1966—1970 ЙИЛЛАР) БАЖАРИЛИШИ ЖАМИЯТИМИЗНИНГ КОММУНИЗМ МОДДИЙ-ТЕХНИКА БАЗАСИНИ ЯРАТИШ ЙЎЛИДАН АНЧА ИЛГАРИЛАБ КЕТИШИНИ ТАЪМИНЛАШ, МАМЛАКАТНИНГ ИҚТИСОДИЙ ВА МУДОФАА ҚУВВАТИНИ МУСТАҲКАМЛАШ ИМКОНИНИ БЕРАДИ

(КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ «УЛУҒ ОКТЯБРЬ СОЦИАЛИСТИК РЕВОЛЮЦИЯСИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» ТЕЗИСЛАРИДАН).

БИРИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ ТЎНҒИЧИ

«Ташсельмаш» заводига киришингиз билан цехлар ёнида саф-саф териб қўйилган эҳтиёт қисм қутиларига кўзингиз тушади. Шу ердан ўтиб бораётганимда, кимнингдир жаҳл билан айтган сўзлари қулоғимга чалинди:

— Саша, Марокашга юбориладиган қисмлар қани, ахир?

Бурилиб, орқага қарадим. Ёшгина йигит экан. У лотинча ҳарф билан ҳар хил сўзлар ва рақамлар ёзилган картон қоғозларни титкилаб кўрарди. Жазоир, Куба, Сурия, Туркия фирмаларининг адреси ёзилган трафаретлар орасидан истаган адресини топди. Жаҳлидан тушиб, ўз иши билан машғул бўлди: картонни қутига ёпиштириб, устига адресни, бу омонатларни оладиган кишининг исм-шарифини, қисмларнинг оғирлигини ва жўнатувчининг адресини ёзди.

Қуювчи Малик Исроилов заводда 10 йилдан буён ишлайди. У коммунистик меҳнат зарбдори.
Н. Корнилов расмлари.

Фақат етти йилликнинг ўзидагина Осиё, Африка, Латин Америкаси ва Европадаги 17 мамлакатга пахта териш машиналари жўнатилди. Юбилей йилида Болгария, Куба, Греция, Жазоир, Сурия, Марокаш, Вьетнам Демократик Республикаси, Туркия ва бошқа мамлакатларга «Ташсельмаш» маркаси қўйилган машиналар жўнатилди. Завод Совет Иттифоқидаги пахтакор республикаларни машиналар билан таъминлашдан ташқари, давлатимизнинг чет мамлакатлар билан иқтисодий алоқа қилишига ҳам катта ҳисса қўшмоқда.

Завод меҳнат ва иш ҳақи бўлими бошлиғининг стулида ёши анчага бориб қолган, қотмагина киши — Леопольд Борисович Бенкенштат ўтирибди. У корхонанинг кекса ишчиларидан. Партия ташкилотининг топшириғига биноан у юбилейга

Йиғувчи слесарь Оллаёр Раҳимов муваффақиятли ишлаш билан бирга политехника институтида таълим олмоқда.

атаб «Ташсельмаш» заводининг безакли тарихини тайёрламоқда.

— Худди ўзимнинг ҳаётим саҳифаларини варақлаб кўраётгандайман,—деди Леопольд Борисович стол устида турган, вақт ўтиши билан сарғая бошлаган расмларга ишора қилиб. — Заводнинг туғилиш тарихи қизиқ. Дастлаб «Главхлопном» ҳузурида механика устахонаси ташкил этилди. Унда 375 ишчи бор эди. Октябрь ойида заводнинг ишга тушганига роппа-роса 40 йил тўлди. Биз ўшанда дастлабки машиналар — турманвакуумлар ишлаб чиқара бошлаган эдик. У машина пахтани кишига қараганда тўрт баравар тезроқ терар, ҳосилнинг таннархи ҳам икки баравар арзонга тушган эди.

Ҳозир шуни эсласам кулгим қистайди. Ҳолибуки ўша пайтда газеталар: «Улкан «Сельмаш» ишга тушди... Заводда 3 минг киши ишлайдиган бўлади», деб ёзган эди.

Ҳозир эса биз 77 мингта пахта териш машинаси тайёрладик. Шу рақамга қарасак, завод коллективи қандай улкан одимлар билан олға босганини тасаввур эта оламиз. Бизнинг социалистик давлатимиз учун бу йўл, бу одимлар қонунийдир.

Бош конструкторлик бўлимида рақамлар билан гапиришни яхши кўришади: бу йил республика пахтазорларида 26 мингтадан кўпроқ «зангори кема» ишлади. Улар ярим миллиондан кўпроқ кишининг ишини бажаради. Келгуси йилнинг июлидан бошлаб завод тўрт қатордаги пахтани терадиган «Узбекистон 14 ХВ-2,4» машиналарини оммавий равишда чиқара бошлайди. Бу машиналарнинг ҳар бири бир кеча-кундузда ўртача 23—25 тонна пахта теради. Бу—ҳар бир машина 400 кишининг ишини қилади, демакдир.

Завод етти йилликнинг бошидан бошлаб ихтисослаштирилди. Бу корхонанинг иккинчи туғилиши ҳисобланади. Коллектив махсус цехлар, ишлаб чиқариш участкалари ташкил этиш имкониятига эга бўлди. Поток линиялар вужудга келди. Уз кучимиз билан махсус агрегат дастгоҳлари, автомат, ярим автомат ва ҳатто автомат линиялар барпо этдик.

1960 йилнинг июль ойида матбуотда Узбекистонга меҳмон бўлиб келган америкалик ёзувчи ва журналист Жозеф Нортнинг суҳбати эълон қилинган эди. У заводнинг маҳсулотига юқори баҳо бериб, бундай деганди: «... бу ерда шундай пахта териш машиналари ишлаб чиқарилмоқдаки, у Аргентинада очилган ярмаркада дунёдаги энг яхши машина, деб тан олинди.

Орадан атиги бир неча йил ўтди. Ҳозир «Ташсельмаш» заводи чиқарган «зангори кема»лар жаҳон бозорига чиқиб, юқори баҳоланмоқда. 1966 йилда Москвада очилган Халқаро кўргазмада «17ХВ-1,8» пахта териш машинаси Катта Олтин медаль олди. «ХТ-1,2» машинаси эса ундан ҳам юқорироқ баҳоланди. Бу машинанинг вазни унча оғир эмас. Арзон, чидамли. Бошқа машиналарга нисбатан унумли. Шу сабабли бу машина Ленин мукофотига сазовор бўлди. Бу йил Испанияда ўтказилган саноат кўргазмасида эса, дунёдаги энг яхши пахта териш машинаси деб баҳоланди.

Машиналарни такомиллаштириш ва юбилей йилидаги топшириқларни муддатидан илгари бажарганлиги учун завод Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланди. Бу — «Ташсельмаш»чиларнинг катта ғалабасидир.

Ҳозир «Ташсельмаш» — Совет Иттифоқидаги пахта териш машиналари ишлаб чиқарадиган энг йирик, механизациялаштирилган ягона корхонадир. Бу завод ишлаб чиқараётган «зангори кема»лар чет элларда тайёрланаётган машиналарга нисбатан икки баравар арзон, чидамли, мукаммалдир.

Биринчи беш йилликнинг тўнғич корхонаси бўлмиш «Ташсельмаш» заводи коллективи Совет ҳокимиятининг 50 йиллик тўйини ажойиб меҳнат туҳфалари билан кутиб олмоқда.

М. ЗЛОЧЕВСКИЙ.

ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИДА

Фармацевтика институти 30 йилдан буён ишлаб турипти. Бу кадрлар ўчоғи катта илмий-тадқиқот ишлари ҳам олиб бормоқда. Агар революцияга қадар Ўзбекистонда 32 та дорихона бўлиб, унда бир неча киши ишлаган бўлса, ҳозирги кунда республикада 300 дан ортиқ дорихона бўлиб, 1500 дан ортиқ киши дори тайёрлаб бериш билан шуғулланмоқда.

В. И. Ленин декрети билан 1920 йилда Тошкент университети ҳузурида медицина факультети ташкил этилган эди. Эндиликда медицина институтининг тўрт факультетида 6352 студент таълим олмоқда.

Институт олимлари Ўрта Осиёнинг иссиқ иқлим шароитидаси физиология ва унинг фаолиятининг бузилиши, ошқозон-ичак физиологияси ва патологияси, болалар физиологияси ва патологиясини ўрганмоқдалар.

Коммунистлардан Э. И. Отахонов, С. А. Маъсумов, А. А. Асқаров, В. В. Воҳидов, М. А. Ашрапова ва бошқа кўпгина олимлар қизғин илмий-тадқиқот ишлари олиб бориш билан бир қаторда кадрларни тарбиялашга ҳам кўп куч-ғайрат сарфлаётирлар.

Конкурс, учрашув ва суҳбатлар

Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги байрами олдидан шаҳримизнинг ҳамма жойида шу кунларда учрашувлар ва суҳбатлар бўлиб ўтмоқда. Висоновольт массивидаги 190-мактабнинг акт залида мактаб ўқувчиларининг Ватан, партия, Ленин ҳақидаги асарларини ифодали ўқиш, шунингдек революция ҳақидаги қўшиқларни энг яхши ижро этиш конкурси бўлиб ўтди.

Бу конкурсда массивда жойлашган мактабларнинг 4 ва 7-синф ўқувчилари иштирок этдилар. Конкурсни Зоя Космодемьянская номли кутубхона коллективи мактаблар билан ҳамкорликда ўтказди.

187-мактабда доҳий Ленин ҳақида, унинг революцион фаолияти ҳақида, энг инсонпарвар Совет ҳокимиятининг барпо этилиши ҳақида фильмлар кўрсатилди. Улуғ Ватан урушининг қатнашчиси Омонали Қулибоев билан учрашув, Тошкентнинг революция билан боғлиқ жойларига ва ёдгорликларини зиёрат қилишга бағишланган экскурсиялар ўтказилди. 190-мактаб ўқувчилари шанба куни Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган Б. А. Печерин ҳузурига бордилар.

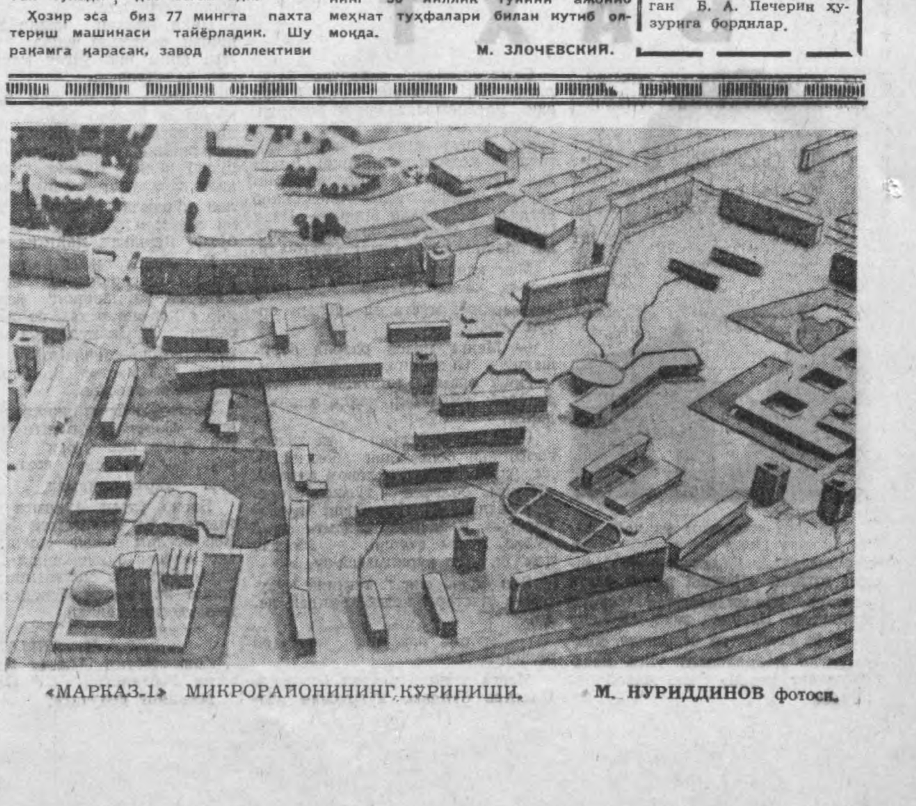

«МАРКАЗ-1» МИКРОРАЙОНИНИНГ КЎРИНИШИ. М. НУРИДДИНОВ фотоси.

ФАН ВА ТЕХНИКАНИ РИВОЖЛАНТИРИШ, МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ВА АВТОМАТЛАШТИРИШ, МЕҲНАТ УНУМДОРЛИГИНИ БЕТУХТОВ УСТИРИБ БОРИШ ЗАМИНИДА КОММУНИЗМНИНГ МОДДИЙ-ТЕХНИКА БАЗАСИНИ ЯРАТИШ — СОВЕТ ЖАМИЯТИНИНГ АСОСИЙ ИҚТИСОДИЙ ВАЗИФАСИДИР

(КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ «УЛУҒ ОКТЯБРЬ СОЦИАЛИСТИК РЕВОЛЮЦИЯСИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» ТЕЗИСЛАРИДАН).

КУЙБИШЕВ РАЙОНИНИНГ

„ҲУРМАТ ТАХТАСИ"

АБДУҚАЮМОВА МАШРАПА — В. П. Чкалов номидаги самолётсозлик заводининг оператори. У ишни сифатли бажариб топшириқни 130-140 процент адо этади.

АБДУРАҲИМОВ АБДУЛАҲАД — Тошкент экскаватор заводида электр пайвандчи бўлиб ишлайди. Унга қандай иш топширилса, аъло даражада бажаради. Абдулаҳад заводда 1943 йилдан буён ишлаб келмоқда.

АЙМЕТОВ АБДУЛЛА — Консерва заводида 1946 йилдан буён ишлайди. Бир неча касбни эгаллаб олиб, топшириқни ошириб бажармоқда. Абдулла — коммунистик меҳнат зарбдори.

ГРИШПАН ШЕЯ КСИЛОВИЧ — 2-автобус паркининг автобус ҳайдовчиси. Доимо сидқидилдан меҳнат қилиб, йўловчиларга маданий хизмат кўрсатади. Актив жамоатчи. У планни 145 процентга етказиб бажаради.

МУҲАММАДЖОНОВ АМИР — телефон алоқаси монтёри. Аҳолига яхши хизмат кўрсатиб, топшириқни ҳамиша сифатли бажаради. У ўн йилчадан буён шу соҳада виждонан ишлаб келмоқда.

ИВАНОВА ФАИНА НИКИФОРОВНА — СССР госплани ҳузуридаги Енгил саноат Давлат комитетининг 4-Давлат лойиҳалаш институти энергетика бўлимининг группа раҳбари.

У тайёрлаган лойиҳа бўйича ҳозир Уш ипгазлама комбинатининг электр ишлари монтажи олиб борилмоқда.

ОЛИМЛАР — ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИГА

КУЙБИШЕВ РАЙОНИДА ЎЗБЕКИСТОН ССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИ ВА 23 ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ БОР. «ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» ГАЗЕТАСИ РЕДАКЦИЯСИ ИЛМИЙ МУАССАСАЛАР РАҲБАРЛАРИГА: «ОЛИМЛАР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИГА НИМАЛАР БЕРДИЛАР?» — ДЕГАН САВОЛ БИЛАН МУРОЖААТ ҚИЛДИ. ҚУЙИДА ШУ САВОЛГА БЕРИЛГАН БАЪЗИ ЖАВОБЛАРНИ ЕРИТАМИЗ.

Республиканинг бош илмий маркази

О. С. СОДИҚОВ

СССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИНИНГ МУХБИР-АЪЗОСИ

Ўзбекистон олимлари бутун совет халқи билан биргаликда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигини муносиб кутиб олишга тайёргарлик кўрмоқдалар. Республикамизда Совет ҳокимияти йилларида ажойиб ўзгаришлар юз берди. Ўзбекистон Россиянинг саноати, маданий муассасалари бўлмаган, саводсиз, ҳуқуқсиз қолоқ ўлкасидан саноати гуркираб ривожланган, илғор қишлоқ хўжалигига, кўплаб илмий ва маданий ташкилотларига эга бўлган республикага айланди. Республиканинг бош илмий маркази Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ҳисобланади. Бу илмий марказ кўплаб олимларни, қанчадан-қанча тадқиқот муассасаларини партия ва ҳукуматимиз қўйган вазифаларни бажариш учун сафарбар қилишга даъват этилган.

Республикамиз Академияси 1943 йилда СССР Фанлар академиясининг филиали базасида ташкил топган. Ўтган йилларда у катта муваффақиятларни қўлга киритди. Ҳозир Академиямиз 28 илмий муассасани бирлаштиради. Энг муҳим илмий йўналишларга СССР Фанлар академиясининг икки мухбир-аъзоси, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг 44 академиги ва 43 мухбир-аъзоси раҳбарлик қилмоқда. Академиянинг илмий муассасалари ходимлари орасида мингдан ортиқ фан докторлари ва кандидатлар бор.

Академияда математика, механика, физика, геология, химия, фалсафа, шарқшунослик ва бошқа фанлар соҳасида илмий мактаблар ташкил топган, уларнинг фаолияти муттасил такомиллашиб бормоқда. Ана шу мактабларни бошқараётган олимларнинг асарлари мамлакатимиздагина эмас, чет элларда ҳам маълум.

Академия ўз фаолиятини табиий ҳамда ижтимоий фанлар назарияси ва илмий-тадқиқотларни ривожлантириш, катта илмий ва халқ хўжалиги аҳамиятига эга бўлган актуал масалаларни ишлаб чиқишга куч ва воситаларни сафарбар этишга қаратган.

Ҳозир табиий фанлар соҳасида тадқиқот ишлари олиб бориш ривож топяпти. Сонлар назарияси, математик статистика, топология, эҳтимоллик назарияси, дифференциал тенгламаларни ривожлантиришда қимматли натижаларга эришилди, об-ҳавони математик методлар билан олдиндан айтиб беришни ишлаб чиқишда, маҳсулот сифатини статистик методлар билан белгилашда шунингдек, Ўрта Осиё математикаси тарихи бўйича муҳим натижалар қўлга киритилди.

Республикада радиацион физика, юқори энергиядаги физика: электроника, қаттиқ жисмлар физикаси ва гелиофизика бўйича тадқиқот ишлари кенг ривож топди. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ядро физикаси институти йирик илмий марказ бўлиб, унда ядро физикасидан фан ва техниканинг жуда хилма-хил соҳаларида фойдаланиш масалалари ўрганилмоқда.

Ядро физикаси соҳасидаги салмоқли муваффақиятларимиздан бири Иттифоқимиздаги ҳамма илмий марказлар фаолиятини координациялаштирувчи марказ сифатида ишлаб чиқилган активлаштирилган анализ ва катта ўлчовлардаги доземетрия методлари бўлди.

Иззотоплар ва нурланишлардан техникада фойдаланиш соҳасидаги тадқиқотларни ривожлантириш ҳам республика халқ хўжалигида муҳим аҳамиятга эга.

Ярим ўтказгичлар ва кристаллофизика соҳасида оптоэлектроника ва диэлектрик электроника йўналишларида илмий ишлар олиб борилмоқда: бунда ярим ўтказгич материаллар, плёнкалар ва асбобларнинг физик хоссалари ўрганиляпти.

Республикамизда ғоят бой бўлган қуёш энергиясидан фойдаланиш йўлидаги илмий тадқиқот ишлари ҳам муҳим ўрин тутади. Умуман Ўрта Осиё ва Қозоғистонда бўлгани каби Ўзбекистонда ҳам Қуёш нурининг тарқалиши худди шу кенгликлардаги бошқа территориялардагидан анча кўпдир.

Гелиофизика, гелиотехника проблемалар қуёш энергиясидан халқ хўжалигида, турмуш эҳтиёжлари учун фойдаланиш масалаларини ҳам ўз ичига олади. Гелиофизика ва у билан чамбарчас боғланган гелиотехника соҳасида республикамиз олимлари катта ютуқларга эришдилар. Улар қуёш энергиясининг турли концентратлари вариантларини ишлаб чиқишди.

Комплекс тадқиқотларда математик методлар, химиянинг сўнгги ютуқлари, электроника ва билимнинг бошқа соҳаларидан кенг фойдаланилмоқда.

Астрономия институти ва унинг таркибига кирувчи Улуғбек номли халқаро Китоб станцияси ходимлари Қуёш физикаси ва Қуёш активлиги, юлдузлар физикаси ва уларнинг туманлилиги, юлдуз космогонияси, галактиканинг тузилиши, келиб чиқиш ва ривожланиши, астрономияда инерциал координат системаларининг тузилиши, ернинг айланишини ўрганиш, ернинг сунъий йўлдошлари ва космик зонтлар проблемаларини ўрганмоқдалар.

Фаннинг ғоят самарали тармоқларидан бўлган кибернетика республика халқ хўжалигига дадил кириб бормоқда. Бу янги фан газларни қидириб топишда геологларга, транспортни эксплуатация қилишда темирйўлчиларга бебаҳо ёрдам бермоқда. Бу фаннинг баракали ёрдамини бинокорлар, пахтакорлар ва кимёгарлар фаолиятидан ҳам кўриш мумкин.

Кибернетика институтида халқ хўжалигига ва планлаштириш плактикасига иқтисодий математик ва электрон-ҳисоблаш техникасининг прогрессив методларини жорий этиш бўйича кенг миқёсда илмий ишлар олиб борилмоқда.

Кўп фазали жисмларнинг аэрогидродинамикаси, жисмлар мустаҳкамлигининг илмий асослари, пластиклик ва зилзилага чидамлилик, машиналар назарияси ва машиналарнинг автоматик ҳаракат системаси сингари проблематик масалалар устида Механика институти ходимлари жиддий иш олиб бормоқдалар.

Республикада иншоотларнинг зилзилага чидамлилиги масаласи сейсмик таъсирлар ва чидамлилик факторлари билан боғланган ҳолда ўрганилаётганлиги айниқса муҳимдир.

Геологларимизнинг фанга қўшаётган ҳиссаларидан хурсандмиз. Улар кейинги 30 йил мобайнида Ўрта Осиёнинг геологик тузилишини ўрганиш, металлогеник тадқиқотлар асоси бўлган илмий назарий тадқиқотлар, шунингдек, фойдали қазилмаларни очиш ва ўзлаштириш бўйича жуда катта иш қилдилар.

Марказий Қизилқумда [Мурунтов ва бошқа жойларда] олтин конлари топилиши жуда катта иш бўлди. Бунинг натижасида Ўзбекистон мамлакатимизнинг энг йирик олтин базаларидан бирига айланди.

Тадқиқот ишлари олиб борилиши натижасида Ўрта Осиё суғориладиган территорияларининг гидрогеологик районлаштирилиши ғўзани суғориш ва ер ости сувларидан фойдаланишни йўлга қўйишда муҳим омил бўлди. Нефтчи олимлар нефть ва табиий газнинг келиб чиқиши ҳақидаги назарий қондаларни яратиб, геология фанига катта ҳисса қўшдилар.

Кимёгар олимларимиз катта назарий ва амалий аҳамиятга эга бўлган илмий ишларни ҳал этдилар. Бу ўринда аввало мураккаб, қаттиқ ва суюқ ўғитлар ишлаб чиқариш технологияси ва назарияси асослари яратилганлигини, шунингдек, Ўрта Осиёда қазиб олинадиган кўмирларни қайта ишлаш натижасида ҳосил қилинадиган ўғитларнинг илмий асослари ишлаб чиқилганлигини таъкидлаш лозим.

Қишлоқ хўжалигини химиялаштириш йўлидаги тадқиқотлар бир мунча кенгайди. Кейинги вақтларгача республикада қишлоқ хўжалигини самарали физиологик моддалар билан таъминлаш масаласи кўндаланг турарди. Фанлар академияси тадқиқотларни ишлаб чиқаришга беряпти. Бир қатор радио изотоп асбобларининг я р а т и л и ш и ишлаб чиқаришни назорат қилишни автоматлаштиришга муҳим ҳисса бўлиб қўшилди. Бу илмий ишларнинг жорий этилиши саноат корхоналарида чиқарилаётган маҳсулотларнинг сифатини яхшилашга имкон берди. Олимларнинг янги ўғитлар ишлаб чиқариш технологиясини яратганликлари [бу технология республиканинг суперфосфат заводларида жорий этилган] ва чидамли ҳамда манзарали цементлар ишлаб чиқариш технологиясини ихтиро этганликлари жуда самарали бўлди.

Ижтимоий фанлар соҳасида олиб борилаётган тадқиқотлар ҳам самарали бўляпти. Республикада социалистик ва коммунистик қурилиш практикаси умумлаштирилмоқда.

Олимлар хилма-хил проблемалар устида кенг иш олиб бориш жараёнида назарий масалалар ва илмий тадқиқот ишлари савиясини ҳамда самарадорлигини ошириш, бу ишларни халқ хўжалигига кўпроқ яқинлаштириш йўлида катта ишлар олиб бормоқдалар.

ЛАБОРАТОРИЯДАН ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА

Ўзбекистон энергетика ва автоматика илмий-тадқиқот институти республика халқ хўжалигини ривожлантириш билан боғлиқ бўлган проблемалар юзасидан тадқиқот ишлари олиб бормоқда. Ўрта Осиё электр қуввати системаларини оптимизациялаш режимлари, электр узатгич линиялари изоляциясининг электр ўтказгич мустаҳкамлигини текшириш, энергия ва сув хўжалиги системаларини автоматлаштириш ва телемеханизациялаштириш, саноатда электр қувватидан унумли фойдаланиш каби проблемалар шулар жумласидандир.

Институтнинг республикамиз ва унинг ташқарисидаги турли илмий ва ишлаб чиқариш ташкилотлари билан алоқалари анча кенгайди ва мустаҳкамланди. Инстутутда ишлаб чиқилган автоматика ва телемеханика приборлари ҳамда ускуналари республикамиздаги саноат корхоналарида жорий этилмоқда. Жумладан, «Телерейка» типидаги телеўлчагич. телесигнализация ва телебошқариш системаси Бутуниттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари вистаэкасида намойиш қилиниб, бир неча йилдан буён Тошкент ирригация асбобсозлиги заводи ишлаб чиқарган бу буюмлар суғориш системаларида ишлатилмоқда. «Ташкенткабель» заводида автоматлаштирилган тиристор электр келтириш системасининг саноат синови муваффақиятли ўтмоқда.

Шу билан бир қаторда, шу йилнинг ўзида жорий этиладиган кўпгина тадқиқотлар ҳам тайёрланмоқда.

Институтимиз коллективи Совет давлатининг 50 йиллик тўйи шарафига социалистик мусобақага қўшилиб, фан ва техника ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этиш юзасидан юбилей мажбуриятларини тўла бажариш туйғуси билан меҳнат қилмоқда.

М. ТОЖИЕВ,
Ўзбекистон энергетика ва автоматика илмий-тадқиқот институтининг илмий секретари.

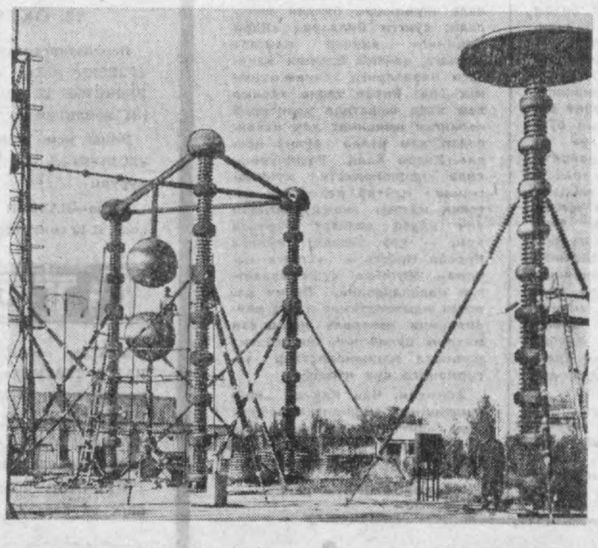

Энергетика ва автоматика институтининг юксак кучланишлар лабораторияси тайёрлаган миллион вольтли синов ускунасининг ўлчов қисми.

КУЙБИШЕВ РАЙОНИНИНГ

„ҲУРМАТ ТАХТАСИ"

ДРОЗДОВ АНАТОЛИЙ ПАВЛОВИЧ — Рўзғор холодильниклари заводи асбобсозлик цехининг слесари. Коммунистчасига ишлаб, доим нормани ошириб бажаргани ҳолда ишнинг сифатли бўлишига эришади.

ТОЖИЕВ ЖАМОЛ — энг оммавий касб эгаси. Жамол 11-алоқа бўлимида почтачи бўлиб ишлайди. Хат ва газета-журналларни эгаларига ўз вақтида етказиб туради. У алоқа органларида 35 йилдан буён ишламоқда.

АКРОМОВ ОРИФ — «Узбекхлопкомаш» заводининг моҳир темирчиларидан бири. Топшириқни 130 — 140 процент адо этади. Бу коммунистик меҳнат зарбдорининг иш кўрсаткичлари ҳамиша аъло даражада.

ЛЮТИН ИВАН СТЕПАНОВИЧ — 1-автобус паркининг шофёри. У ойлик планни ҳамиша ошириб бажариб, техникани соз сақлайди. Ўртоқ Лютин давлат автоинспекциясининг жамоатчи инспектори, коммунистик меҳнат зарбдоридир.

НАЗАРАЛИЕВА ТУРСУНОЙ — Куйбишев район озиқ-овқат савдосига қарашли 1-магазинининг старший сотувчиси, харидорларга намунали хизмат кўрсатганлиги учун «Ҳурмат белгиси» ордени билан мукофотланган.

САФОНОВА РАИСА ПЕТРОВНА — Пахта заводининг ишчиси. У пахта толаси ишлаб чиқариш нормасини ҳамиша ошириб бажаради.

ПАХТАКОРЛАРГА ЯНГИ МАШИНАЛАР

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси механика ва зилзилага бардошли иншоотлар институти тўрт преблемани: зилзилага чидамлиликнинг илмий асослари, чидамлилик ва мустаҳкамлик, кўп фазали жисмларнинг аэрогидродинамикаси, пахта териш машиналари ва механизмлари назариясидан иборат катта халқ хўжалиги аҳамиятига эга бўлган проблемаларни ишлаб чиқмоқда.

Юбилей йилида институт ходимлари қувончли натижаларга эришдилар. Гулистон пахта тозалаш заводида, пахта заводларида транспортировка учун сарфланадиган маблағларни кўплаб тежаб қолиш имконини берадиган янги пневмотранспорт системаси жорий этилмоқда.

Ғўза тўпларини уч томонлама ишлайдиган пахта териш аппарати тажриба, назарияси бўйича ишлар тугалланмоқда.

Олимлар таклиф қилаётган янги пахта териш аппарати «ХТ-1,2» ва «17ХВ-18» машиналарига қараганда теримни 8—10 процент кўпайтира олади.

Пахта териш аппаратига уч жуфт барабан ўрнатилиши ҳисобига унумдорлик янада кўпаяди. Дастлабки икки жуфт барабан туплардан пахтани териб олади ва учинчи барабанга етказиб беришга тайёрлайди. У ғўза тупининг энг пастки қисмларидаги пахтани ҳам териб олишга мослаштириляпти.

Янги усул бўйича узлуксиз ҳаракатланувчи шпинделнинг пахта териши бўйича тажриба маълумотлари тўпланди.

Иншоотларнинг зилзилага бардошли бўлиши соҳасидаги институт тадқиқотларининг натижалари тўғон, ерости трубопроводлари, лойиҳаларида, кўп қаватли йирик панелли бинолар, гидротехника иншоотлари қурилиши лойиҳаларида фойдаланилмоқда.

Институт режаларининг бажарилишида партия аъзоларидан Ш. Р. Ризаев, Ш. З. Бахтиёров, С. П. Кагаловский, А. А. Виноградскийлар қатнашмоқдалар.

Т. РАШИДОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси механика ва зилзилага бардошли иншоотлар институтининг директори.

Х. АЛИМОВ,
партбюро секретари.

ОЛИМЛАР ТУҲФАСИ

Экономика институти муҳим илмий ва халқ хўжалиги масалаларини ишлаб чиқмоқда.

Иқтисодий тадқиқотлар Ўзбекистон халқ хўжалигини ривожлантириш талаблари билан мустаҳкам боғланган ҳолда олиб бориляпти.

Кейинги йилларда тадқиқотларнинг натижаларини илмий жиҳатдан умумлаштириш ва уларни монографиялар тарзида тўплаш кучайтирилди. Етти йил мобайнида институт илмий ходимлари коллективи 20 дан ортиқ йирик монографиялар эълон қилди.

Юбилей монографияларини нашр этишда партия ташкилотининг доимий эътибори ва коммунистлардан Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, иқтисод фанлари доктори О. Б. Жамолов, экономика фанлари кандидати, сектор мудири И. Б. Блиндер ва бошқаларнинг актив иштирокида Совет ҳокимияти йилларида Ўзбекистонда социализм қурилишининг тажрибаларини умумлаштиришга бағишланган йирик монография бўлган «Иқтисодий қонуният ва нокапиталистик тараққиёт йўлининг афзалликлари» номи билан нашр этилди. «Ўзбекистон ишлаб чиқариш кучларини ривожлантириш масалалари» деб номланувчи йирик юбилей монографияси ҳам нашриётга топширилди ва юбилей тантаналаригача босмадан чиқади. Бу монографияни тайёрлашда Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, иқтисод фанлари доктори К. И. Бедринцев ва институтнинг етакчи ходимларидан коммунист И. И. Искандаров, С. М. Хўжаев ва бошқалар фаол қатнашдилар.

Иқтисодчи олимлар юбилей йилида аҳоли ўртасида Ўзбекистон халқ хўжалигининг 50 йил ичида қўлга киритган муваффақиятларини пропаганда қилиш борасида катта иш олиб бордилар. 150 дан ортиқ лекциялар ўқилди. Бу ишда айниқса иқтисод фанлари кандидатларидан А. Ортиқов, Т. Эргашев, Е. Каданер, И. Ёқубов ва бошқа коммунистлар алоҳида ибрат кўрсатдилар.

А. АБДУҒАНИЕВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси экономика институти партия бюросининг секретари, иқтисод фанлари кандидати.

Ер шаридан хабарлар

ҚИСҚА ХАБАРЛАР

20 минг бадиий «бомба»

Кейинги вақтда Жанубий Африка Республикасида 18 мингдан ортиқ бадиий асарлар тақиқлаб қўйилган. 1959 йилдан бошлаб эса «қўпорувчи» адабиётлар рўйхати 20 мингдан ортиққа етди. Булар қаторида Бальзак, Горький. Фолкнер, Колдуэллнинг асарлари ҳам бор. Жан-пол Сартр асарлари эса бутунлай тақиқлаб қўйилган.

Оқ танлилар билан африкаликлар иштирокидаги кинолар ҳам ё тақиқлаб қўйилади ёки қаттиқ цензурага учрайди. Цензурлар фильмларнинг мазмунига қарамай, қора танлилар иштирокидаги кинокадр лентааларининг ўша ерларини қирқиб ташлайдилар.

Қадимги ёзув

Кореянинг жанубидаги будда ибодатхонаси деворларидан археологлар энг қадимий босма материал топдилар. Бу будистлар дуоси бўлиб, 12 хил иероглиф билан 704 ва 751 йилларда ёзилган дуо «китоби»дир.

Энг йирик марварид

Бирмалик марварид қидирувчилар ярим гугурт қутисидек, оғирлиги 36,75 грамм келадиган марварид донасини топдилар.

Бу дунёдаги энг йирик марвариддир.

Олмос, аспирин ва чайналмаган резина

1966 йил Конго республикаси (Киншаса) четга 12,5 миллион долларлик олмосни экспорт қилди.

Полиция ва божхона ходимларининг айтишларича, шу вақт ичида юқоридаги қимматга тенг келувчи олмос мамлакатдан ўғирлаб чиқиб кетилган.

1967 йилнинг 3 ойи ичидагина Касаи вилоятидан ўғирланган олмосни бу ердан олиб чиқиб кетишга ҳаракат қилаётган 17 тўда қамоққа олинган.

Улар полицияга маълум бўлган эски усулни қўллаб, олмосни аспирин таблеткаси ва чайнама резина ичига жойлаганлари учун қўлга тушиб қолганлар.

ХАНОЙ. Қизил дарё сувларида қизларнинг икки катери жавлон уради. Вьетнамлик қизлар матрослик мутахасисини анча пухта эгаллашган. Улар мураккаб шароитда техникани яхши бошқара оладилар.

СУРАТДА: 1-катер капитани Донг.

ТАССнинг махсус мухбири Л. ПОРТЕР фотоси.

АЛЬПИНИСТЛАР ЎЙЛАБ КЎРИШСИН

Оғир яраланган алпинист чуқур дара устида бир неча соатдан буён арқонга осилиб турибди. Шериги уни тортиб олишга кучи етмай, ёрдам сўраб водийга тушади. Ниҳоят вертолёт етиб келади. Лекин қутқарувчилар шошилишмайди. Улар алпинистни қутқаришдан олдин ундан:

— Айтингчи, моддий аҳволингиз қандай? Сизни қутқариш учун кетган харажатни тўлай оласизми? — деб сўрашади.

Ғарбий Германияда чиқадиган «Вельт» газетаси яқинда ана шундай манзарани тасвирлади. Газета бундесвернинг VI ҳарбий округи қўмондонлигининг кўрсатмаси оқибатида юқоридаги каби воқеа бўлиши мумкинлиги ҳақида ёзди. Ғарбий Германиянинг барча баланд тоғли районлари шу ҳарбий округ территориясига киради.

Шу вақтга қадар алпинистлар ҳаёти хавф остида қолган тақдирда ўз авиацияси бўлмаган жамоатчилик ташкилоти — қутқариш хизмати ёрдам сўраб яқиндаги авиация қисмига мурожаат қиларди, у ердан авиация юбориб, алпинистни қутқаришга ҳаракат қилишарди. Бунинг учун ҳарбий қўмондонлик пул талаб қилмасди, ўз ҳисоботида эса авиациянинг учишини машқ учиши деб ҳисоблаб қўя қоларди.

Энди эса федерал ҳисоблаш палатасининг талабига мувофиқ ҳарбий округ қўмондонлиги циркуляр эълон қилди. Бу циркулярда учувчиларга фалокатга учраганларни бепул қутқариш тақиқланади. Жумладан бу ҳужжатда «Қоида шуни кўзда тутадики, учиш ҳарбий машқ вазифалари билан боғлиқ бўлган тақдирда ҳам қутқарилган шахс ҳамма харажатларни тўлаши керак» дейилади. Шундан сўнг учувчилар огоҳлантирилади: «Бундесвер бошқармаси қарздорлар билан узоқ судлашиб юрмаслиги учун» қутқариш ишларини бошлашдан олдин қутқариладиган шахсни ёки қутқаришни сўраган шахсни «инструкцияга мувофиқ барча чиқимлар тўла тўланган тақдирдагина қутқариш мумкин» лиги ҳақида огоҳлантириб қўйиш керак.

Вертолётнинг бир соат учиши 500 маркага тушиши ҳисобга олинса, бой алпинистларгина фалокат вақтида ўзларини қутқазишларига умид қилишлари мумкин.

Алпинистлар ГФР да тоққа чиқишдан олдин чўнтакларини ушлаб кўришсин.

УЧУВЧИЛАР ЎЗЛАРИНИ ЧЕТГА ОЛИШЯПТИ

Пентагон ташвишга тушиб қолди: Қўшма Штатларнинг қуролли кучларида учувчилар етишмаяпти. Сенатнинг ҳарбий тайёргарлик бўйича кичик комиссиясининг маълумотларига қараганда, ҳарбий ҳаво кучларида 4809 учувчи, флотда 2430, денгиз пиёдалар корпусида 886, армияда 4378 учувчи етишмайди.

Асосан ҳарбий ҳаво ва ҳарбий денгиз кучлари сафидан бўшаб кетувчилар сони тез ўсаётганлиги сабабли, деб таъкидлайди сенат кичик комиссияси, учувчиларга танқислик сезилмоқда. Масалан, 1964 йилда ҳарбий ҳаво кучлари кадрлари ва резервларидан 382 киши бўшаб кетган бўлса, 1967 йилда 1519 киши бўшаб кетди. Ҳарбий денгиз авиациясида ҳам манзара шундай: 1964 йилда 479 киши бўшаган бўлса, 1967 йилда 915 учувчи бўшаб кетди.

Учувчилар нега ҳақиқий хизматдан қочиб кетишяпти. Бунинг жавоби равшан: Вьетнамдаги уруш. Тўғри, «Нью-Йорк таймс» газетасининг обзорчиси Хэнсон Болдуин «Вьетнамдаги уруш билан бўшаб кетаётган учувчилар сони ортаётгани ўртасида бевосита боғланиш бор деб айтишга кичик комиссия доклади ҳам, қуролли кучларнинг маълумоти ҳам асос бермайди, деб таъкидлайди, аммо учувчиларнинг кўплаб кетиб қолиши сабабини бошқача изоҳлаб бермайди ҳам.

«Вьетнамдаги жангларда қатнашаётган кўп учувчилар у ерда хизмат муддатини тугатаётганларида ҳафсаласи пир бўлмоқда», — деб тан олади Болдуин. Шунинг учун норози бўлмоқдаларки, деб ёзади у, бомбардимон қилишнинг фойдаси бўлмаган объектларга ҳужум қилиб, ҳаётларини хавф остида қолдирмоқдалар.

Болдуиннинг бу сўз жумбоғини тушунтириб беришга тўғри келса, унинг маъноси қуйидагича: америкалик учувчилар Вьетнамдаги урушдан норози бўлганликлари учун армиядан кетиб қолмоқдалар; уларни ҳарбий аҳамияти бўлмаган объектларни, аниқроқ қилиб айтганда, тинч шаҳар ва қишлоқларни, мактаб ва касалхоналарни, корхоналар ва маданий марказларни бомбардимон қилишга буюриб, ҳаётларини хавф остида қолдирмоқдалар...

„ҚАРИ ЧАН" ҒИМИРЛАБ ҚОЛДИ

— Вақти келиб, пролетар маданий революцияси коммунистик Хитойни янада каттароқ чалкашликка олиб боради, — деди мамнуният билан генералиссимус Чан Кай-ши, Тайбэй яқинидаги саройда ўтказилган матбуот конференциясида.

Генералиссимус журналистлар олдига «яхши кайфият билан чиқди, 79 га кирган бўлса ҳам ёш кўринарди у» ва уни кўрган кишида ғайрати қайнаб турибди, деган таассурот қолади. Нимага ғайрати қўзияпти? Буни билиш қийин эмас. Чан Кай-шининг бирмунча вақтдан буён мудраб ётган урушқоқлик кайфияти яна юзага чиқди. У журналистларга «қитъадаги хитой халқининг моддий аҳволи националистик Хитойнинг (яъни Тайвандан) қитъадаги Хитойга қарши контр ҳужуми ёрдамида стабиллашмоқда» деб айтди.

Қари генералиссимус бу гапларини америка журналисти Кросби Нойес шарҳлаб берди. «Вашингтон ивнинг стар» унинг мақоласини босиб чиқарди. Кросби Нойес Хитойдаги ҳозирги воқеалар тўғрисида бу воқеаларни Тайвандаги гоминданчи тузум позицияси билан боғлаб ёзди. Мақолада жумладан, бундай дейилади: сўнгги йилларда «Қари Чаннинг» «қулай пайтда» қитъага қайтиб бориши ҳақидаги планларига ҳеч ким ишонмас эди. Бироқ ҳозир «доимо хом хаёл сифатида улоқтириб келинган имконият ҳар қачонгидан ҳам реаль бўлиб қолди». Хитой Халқ Республикасида «националистик ҳукуматининг» қайтиб келишини истовчи кучлар мавжудлигидан ҳеч нарса далолат бермаса ҳам, — деб ёзади сўнгра Кросби Нойес, — «шунга қарамай, Хитойда ҳукм сураётган парокандалик, Пекин режими мамлакатнинг катта районларини контроль қилишдан маҳрум бўлиб қолгани, сўзсиз равишда националистлар тегирмонига сув қуйди».

Афтидан, Чан Кай-ши кайфиятининг яхшилигининг ҳам, унда «қитъага» қайтиш плани яна пайдо бўлганининг ҳам сабаби ана шу бўлса керак.

(«НОВОЕ ВРЕМЯ»дан).

Германия Демократик Республикасида ҳосилни йиғиштириб олишда илғор механизациялашган усуллар кенг қўлланилади.

Суратда: Ставанодаги Нойбранденбург округи) олти хўжаликдан ташкил топган саралаш пунктида 24 киши бир соат ичида 15.20 тонна қулупнайни саралайди.

АДН — ТАСС фотоси.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

Реклама ва эълонлар

РАДИО ТЎЛҚИНЛАРИДА

Радиода 23 октябрда душанба

Биринчи

18.00 «ПРАВДА» газетасининг обзори (ўзбекча).
18.10 Т. Хренников. «Иккинчи симфониядан қисмлар».
18.40 Енгил куйлар.
19.20 «К. Саитвелиев қўшиқлари» деган концерт (татарча).
20.00 «Фарғона совғаси» деган репортаж (русча).
20.10 «Ёшлигимиз қўшиқлари» деган радиокомпозиция.
20.45 «Илғорлар рапорти» деган эшиттириш (ўзбекча).
21.00 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт.
21.35 Саломатлигингиз ҳақида икки оғиз сўз (ўзбекча).
21.40 «Улуғ Октябрь хроникаси» (ўзбекча).
21.50 Москва. Улуғ Октябрь хроникаси. «Сўнгги ахборот».
22.15 Концерт (талабларга мувофиқ)
23.20 Октябрь олди мусобақаси илғорлари учун концерт.

Иккинчи

19.00 Ўрта Осиё республикалари халқларининг қўшиқлари.
19.30 «Звезда Востока» журнали саҳифаларида (русча).
20.10 Ўзбекистон композиторларининг камер асарлари.
21.00 Э. Охунованинг «КЎНГИЛ» деган ҳикояси (тожикча).
21.20 «Юность Узбекистана» радиостанциясининг программаси. Такрорий эшиттириш.

Учинчи

18.00 Ўзбек чолғу куйлари.
18.30 Қора-Қораев. «Етти гўзал» балети» деган концерт-очерк.

Радиода 24 октябрда сешанба

Биринчи

8.25 Эстрада артистларининг концерти.
9.30 Чолғу куйлари.
10.10 Р. Вагнер. «Тангейзер» операсига увертюра.
10.30 Ўзбекистон радиоси хор коллективининг концерти.
11.15 «Халқ контроли амалда» деган эшиттириш (русча).
11.25 Ёш ижрочилар концерти.
12.15 УЛУҒ ОКТЯБРЬ 50 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН. Кекса ижрочилардан А. Умурзоқов ва А. Исмоилов ҳақида концерт-очерк.
13.40 М. Суворова ва Э. Хиль ижросида қўшиқлар.
18.00 «ПРАВДА» газетасининг обзори (ўзбекча).
18.10 Спорт эшиттириши (ўзбекча).
18.40 Музикали танаффус.
19.20 Қорақалпоқ куйлари.
20.00 Завод ва қурилишлар юбилей перекличкаси (русча).
20.10 Радио эшитувчиларнинг талабларига мувофиқ концерт (русча).
20.45 Атеистик темаларда эшиттириш (ўзбекча).
21.00 Пахтакорлар учун концерт.
21.40 «Улуғ Октябрь хроникаси» (ўзбекча).
21.50 Москва. Улуғ Октябрь хроникаси. «Сўнгги ахборот».
22.15 Ўзбек халқ куйлари.
22.40 Октябрь 50 йиллиги олдидан. «Ўзбек ҳикоялари антологияси». С. Абдулла ҳикояси (русча).
23.20 Янги Тошкентни қураётганлар учун концерт.

Иккинчи

7.15 Қардош республикалардан келган қурувчилар учун концерт.
8.25 «1917 йилнинг Октябрь ойи». Музикали-адабий композиция.
19.00 Ў. Ҳошимовнинг юмористик ҳикоялари (ўзбекча).
19.30 Рус халқ музика санъати.
20.10 Қўшиқлар ва романслар.
20.45 «Юность Узбекистана» радиостанциясининг эшиттириши.
21.00 Пахта терими илғорлари учун концерт (тожикча).
21.30 Далада ишлаётганлар учун концерт (русча).

Учинчи

14.00 Халқаро конкурс лауреати Глеб Аксельрод концерти.
17.30 «Эйтор Вилла-Лобос» деган музикали ҳикоя.

ТЕЛЕТОМОШАБИНЛАРГА

Телевизорда 23 октябрда душанба

Биринчи

Ўзбек тилида:
17.55 Эшиттиришлар программаси.
18.00 Болалар учун. У. Юсупов. «СЎНГГИ КУН».
Рус тилида:
18.30 Телевизион янгиликлар.
18.45 «Советский воин» телевизион журнали.
19.35 Реклама ва эълонлар.
19.45 «Поэзия сатрлари». Ўзбек шоирларининг янги таржималари.
20.05 Эшиттиришлар программаси.
Ўзбек тилида:
20.10 Телевизион янгиликлар.
20.30 Пахтакорлар учун. «ЯНГРА ҚЎШИҚ». Жеттисой маданият уйи коллективи ижросида концерт.
21.10 Хотин-қизлар, сизлар учун.
21.30 Телевизион театр. Ғ. Ғулом. «ШУМ БОЛА» (учинчи қисми).

Иккинчи

Ўзбек тилида:
17.55 Эшиттиришлар программаси.
18.00 Ўқув эшиттиришлари программаси. Ўқувчилар учун. Физикадан масалалар ечиш ва ўқувчиларнинг олимпиадага тайёргарлиги ҳақида эшиттириш.
18.35 Математика.
МОСКВА КЎРСАТАДИ
19.15 Эшиттиришлар программаси.
19.20 Пионерлар пресс-маркази.
19.50 Музей ва виставка заллари бўйлаб.
20.20 Интервидение. «Кривойрог гиганти».
20.55 КПСС Марказий Комитети Тезисларини ўқиб. Телевизион плакат.
21.00 Телевизион янгиликлар.
21.15 Музикали маяк.
21.30 Марксизм-ленинизм асослари мактаби тингловчилари учун. «Ленинча партиянинг ташкил бўлиши».
22.00 РСФСР театрлари усталари. Урал актёрлари.
23.15 Спорт ҳафта ичида.
23.30 Телевизион янгиликлар.
24.00 «ЖАСОРАТ». Телеальманах. Ленинграддан «Қишки сарой қамали» деган эшиттириш олиб кўрсатилади.
00.40 «ПАЗАНДА». Бадиий фильм.
01.50 Москва эшиттиришларининг охири.

Телевизорда 24 октябрда сешанба

Биринчи

Рус тилида:
17.55 Эшиттиришлар программаси.
18.00 Болалар учун. «Қуён ва типратикан». Мультфильм.
18.10 Телевизион янгиликлар.
18.25 Реклама ва эълонлар.
18.30 «АНДЕРС ЛАПЕТЕУС БИЛАН БЎЛГАН ВОҚЕА». Бадиий фильм.
Ўзбек тилида:
20.05 Телевизион янгиликлар.
20.25 Наманган — гуллар шаҳри.
20.55 ЯРИМ АСР ЙИЛНОМАСИ». «Ўзбекфильм» Улуғ Ватан уруши йилларида».
21.55 «Октябрь менинг тақдиримда». Телеочерк.
22.15 «Халқ созанда-бастакорлари юбилей шарафига». Ғ. Тошматов, М. Ниёзов (иккинчи эшиттириш).

Иккинчи

Ўзбек тилида:
17.55 Эшиттиришлар программаси.
18.00 Ўқув эшиттиришлари программаси. Ўқувчилар учун химиядан. «Галогенларнинг табиий группаси».
18.50 География. «Сибирь ва у эришган ютуқлар» (рус тилида).
МОСКВА КЎРСАТАДИ
19.45 Эшиттиришлар програмаси.
19.50 Мактабгача ёшдаги болалар ва кичик ёшдаги ўқувчилар учун. Мультфильм.
20.20 Ўқувчилар учун. «Ҳамма нарсани билишни истайман» деган киножурнал.
20.30 Қишлоқ янгиликлари.
21.00 Телевизион янгиликлар.
21.25 КПСС Марказий Комитети Тезисларини ўқиб. Телевизион плакат.
21.30 Марксизм-ленинизм асослари мактаби тингловчилари учун. Социализм сиёсий иқтисоди. «Хўжаликнинг социалистик системаси».
22.00 Композитор Г. Майборода. Суҳбатли концерт.
22.45 Ярим аср йилномаси. «1948 ЙИЛ». Кўп серияли телевизион ҳужжатли фильм.
23.30 Телевизион янгиликлар.
24.00 «БИЗ — РУС ХАЛҚИ». Бадиий фильмнинг биринчи серияси.
01.15 Дўстларимиз эстрадаси.
02.00 Москва эшиттиришларининг охири.

Учинчи

ОЛМАОТА КЎРСАТАДИ
«ҚУРДАСТАР» ва «РАДУГА» ижодий бирлашмалари программаси
17.00 «Балтика-Қора денгиз». Киноочерк.
17.30 «Ёшлик». Фильм-концерт.
18.20 «Октябрга 50 йил». Матбуот конференцияси.
19.00 Янгиликлар.
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Ўзбек тилида:
19.30 Эшиттиришлар программаси.
19.35 Ўқувчилар учун. «Улар ҳамиша барҳаёт».
19.55 Мовий денгиз мафтуни.
Рус тилида:
20.15 А. П. Чехов. «Асбопа фамилия». Телефильм
20.35 «Огинский полонези». Музикали телефильм.
21.00 Телеспектакль.

Кинотеатрларда

23 ОКТЯБРДА

Портлатилган дўзах — «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли (кечқурун).

Унинг исми Роберт — «МОСКВА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Жўра — НАВОИЙ номли (кеч соат 6.40 минутда).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 24/Х да Майсаранинг иши, 25/Х да Қирқ қиз.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРДА — 24/Х да Парвона, 25/Х да Улимдан кучли.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 23/Х да Гавҳари шамчироқ.

1967 йил 4 ноябрь кундуз соат 2 да, Тошкент Ирригация ва қишлоқ хўжалик механизацияси инженерлари институтининг илмий совети мажлисида техника фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун

У. Х. Мансуров: Пахта териш машинаси шпинделининг приводини мустаҳкамлашни ва чидамлилигини ошириш учун мўлжалланган реверсив қурилмали текшириш» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИ

Диссертация билан институт кутубхонасида танишиш мумкин (Учительская кўчаси, 39-уй).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
25, 26, 27, 30 октябрда (кеч соат 8 да)
28, 29 октябрда (кундуз соат 5 да)
СССРда гастроллар

ПРАГА ҚУТЛАЙДИ

ЧЕХОСЛОВАКИЯ ЭСТРАДА АРТИСТЛАРИ КОНЦЕРТИ.

Концертда: Ивета Симонова, Милан Хладил, Гелена Блегарова, Вокаль квинтет Иржи Линги, Эстрада квинтети қатнашадилар.

Программада: эстрада ашула ва мелодиялари.

Раҳбари — Иво Павлик.

Касса кундуз соат 2 дан, район кассалари эрталаб соат 11 дан ишлайди.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
Анна Русских раҳбарлигидаги ЛИЛИПУТ ЦИРК АРТИСТЛАРИНИНГ

ХАЙРЛАШУВ ГАСТРОЛЛАРИ

23, 24 ва 26 октябрда томоша кеч 7 яримда бошланади. 25 октябрда кундуз соат 3 ва кеч 7 яримда бошланади.

---

25 ОКТЯБРДА
«Узглавмашснабсбыт»нинг «ИНСТРУМЕНТ» майда моллар магазини

ОЧИЛАДИ

Магазин корхона ва ташкилотларга машинасозликнинг майда молларини сотади.

Магазин эрталаб соат 9 дан кеч 6 гача ишлайди

МАГАЗИНГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!

Адрес: Чилонзор массиви, «Халқлар дўстлиги» проспекти, (2-троллейбуснинг, 9, 11 15 трамвайларнинг «Мактаб», 26, 27, 54 автобусларнинг «Навбаҳор» тўхташ жойи).

ТОШКЕНТДА 1967 ЙИЛ 10 ОКТЯБРДА ОМОНАТ КАССАЛАРИГА ҚЎЙИЛГАН МЕҲНАТ ДАФТАРЧАЛАРИНИНГ 50 ТИРАЖИ БЎЙИЧА ЎТКАЗИЛГАН ЮТУҚЛАРНИНГ

РАСМИЙ ЖАДВАЛИ

Тошкентдаги барча омонат кассаларига қўйилган меҳнат дафтарчаларининг қуйидаги ҳисоб номерлари бўйича ютуқлар чиқди:

Тартиб номери	Ҳисоб номери	Жамғармага қўйилган пулнинг ўртача процента ҳисобидаги ютуғи
1	011	25
2	051	25
3	083	100
4	127	25
5	177	25
6	219	25
7	254	25
8	294	100
9	333	25
10	399	25
11	434	25
12	446	25
13	494	25
14	549	25
15	599	25
16	624	25
17	668	200
18	695	50
19	759	25
20	774	25
21	801	50
22	858	25
23	908	25
24	952	25
25	968	25

Омонат кассаларига қўйилган меҳнат дафтарчаларининг ҳисоб номери 1000 дан зиёд бўлса кейинги минг ҳисобидаги номернинг биринчи минглигидаги, яъни №№ 1011, 2011, 3011 номерларига ҳам ютуқ чиққан бўлади.

Тираж комиссиясининг раиси А. РАСУЛОВ.
Тираж комиссиясининг масъул секретари М. ЗЕНКОВА.

«ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ» — Орган Ташкентского Горкома КП Узбекистона и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Коммутатор — В3.02.49 дан В3.02.58 гача, редактор ўринбосарлари — В3.29.33, В3.29.09; масъул секретарлар — В3.27.22; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари — В3.29.42; саноат, қурилиш ва транспорт бўлими — В3.27.03; адабиёт, санъат ва маданият бўлими — В3.29.55; хатлар ва оммавий ишлар, физкультура ва спорт бўлимлари — В3.29.70; фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари — В3.27.57; ахборот бўлими — В3.65.57; эълонлар бўлими — В3.81.42.

23 октябрь, 1967 й. Р. 05765 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64579. Нашр. № 3041.